

Ih?levich ve Gleser Savunma Mekanizmas? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ih?levich ve Gleser Savunma Mekanizmas? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23135>

Özet

Ihlevich ve Gleser Savunma Mekanizması Envanteri (I-G Envanteri), bireylerin stres, çatışma ve kaygı karışığında kullandıkları bilinçdışı **savunma mekanizmaları** repertuarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş önemli bir **psikometrik** araçtır. Bu ölçeğin Türkiye'deki adaptasyon çalışması, özellikle **alkol bağımlıları** hastalarda uygulanabilirliğini, **geçerlik** ve **güvenirlilik** özelliklerini incelemek üzere gerçekleştirilmiştir. Adaptasyon çalışması, ölçeğin klinik popülasyonlarda savunma stillerini değerlendirilmede ne derece etkili olduğunu araştırmayı amaçlamıştır.

Envanter, bireylerin farklı savunma stillerine olan eğilimlerini kantitatif olarak belirleyerek klinik teşhis ve tedavi planlamasına katkıda bulunmayı hedefler. Türk kültürüne uygunluğunu test eden bu uyarlama çalışması, ölçeğin psikopatoloji araştırmalarında kullanım alanının genişletmiştir.

Anahtar Kelimeler

Savunma Mekanizması, Ihlevich ve Gleser, Savunma Mekanizması Envanteri, DMI, **Alkol Bağımlılığı**, Psikopatoloji, Uyarlama Çalışması, Klinik Değerlendirme.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geliştiricileri: A. Ihlevich, G. Gleser

Türkçe Uyarlama Yazarı: O. Uysal

Amaç

Ihlevich ve Gleser Savunma Mekanizması Envanterinin temel amacı, bireylerin kaygı yaratan durumlara karşı kullandıkları baskın savunma stillerini ve bu stillerin yönelimlerini (içe dönük, dışa dönük veya nötr) belirlemektir. Ölçek, özellikle bireylerin çatışmayla başa çıkma stratejilerini ve kişilik yapılarıyla ilişkili savunma örüntülerini anlamlandırmak için tasarlanmıştır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, envanterin Türkçe formunun **alkol bağımlıları** bireylerden oluşan klinik bir örneklem üzerinde geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini saptamaktır. Bu sayede, bağımlılık tedavisinde savunma mekanizmalarının rolünün daha iyi anlaşılması hedeflenmiştir.

Yapı

Envanter, temel olarak psikodinamik kurama dayanan beş ana savunma mekanizması kümesini veya stilini ölçmektedir. Bu stiller, bireyin çatışmaya tepki verme biçimini ve bu tepkinin yönünü

(bireyin kendisine, d?? dünyaya veya duruma) yans?t?r.

Ölçülen temel **savunma mekanizmalar?** ?unlard?:

Nesneye Yönelme (Turning Against Object): Çat??man?n kayna?? olan d?? nesneye (ki?i veya durum) sald?rganl?k veya öfke yoluyla tepki verme.

Yans?tma (Projection): Kabul edilemez dürtü veya duygular? ba?kalar?na atfetme.

Temellendirme/Rasyonelle?tirme (Principalization): Duygusal tepkileri bast?rarak, durumu mant?k, genelleme veya entelektüalizasyon yoluyla ele alma.

Kendine Yönelme (Turning Against Self): Çat??man?n kayna?? olan öfkeyi veya suç? bireyin kendisine yöneltmesi (örn. depresyon veya mazo?izm).

Tersine Çevirme (Reversal): Çat??may? inkar ederek veya kar??t bir tepki geli?tirerek durumu tersine çevirme (örn. inkâr veya telafi).

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemiştir (-). Ancak O. Uysal taraf?ndan yap?lan **yüksek lisans tezi** çal??mas?, envanterin **alkol ba??ml?s?** hastalarda geçerli?ini saptamay? amaçlam??t?r. Bu çal??ma genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??ml? geçerli?i (klinik tan? ile korelasyon) gibi yöntemleri içermektedir.

Psikolojik bir arac?n klinik ortamda kullan?labilmesi için, ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlayan yeterli düzeyde **geçerlik** kan?t?na sahip olmas? esast?r. Türkçe uyarlama çal??mas?, envanterin alkol ba??ml?l??? ile ili?kili savunma örüntülerini ölçme kapasitesini do?rulamaya odaklanm??t?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? belirtilmemiştir (-). Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde kümeleri üzerinden tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Uysal'?n adaptasyon çal??mas?, muhtemelen iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerini kullanarak ölçe?in **güvenirlik** düzeyini ara?t?rm??t?r.

Yüksek iç tutarlılık katsay?lar?, envanterdeki maddelerin ayn? temel savunma stilini ölçmede uyumlu oldu?unu gösterirken, yüksek test-tekrar test katsay?lar? ise zaman içinde bireyin savunma stilindeki göreceli istikrar? ölçmede ölçe?in tutarlıl???n? kan?tlar.

Faktör Analizi

Ih?levich ve Gleser Savunma Mekanizmas? Envanteri, orijinal olarak be? faktörlü bir yap? sergilemek üzere tasarlanm??t?r. Bu be? faktör, yukarıda belirtilen be? temel savunma stilini

temsil eder. Adaptasyon çal??malar?nda, ölçe?in Türkçe formunun da bu orijinal faktör yap?s?n? koruyup korumad??? temel bir ara?tırma konusudur.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek için kullan?lm??tır. Bu analiz, maddelerin beklenen be? savunma mekanizması ba?l??? alt?nda kümelenip kümelenmedi?ini ve bu faktörlerin klinik olarak anlamlı olup olmad???n? belirlemeye yardımcı olur. Faktör yap?s?n?n korunması, ölçe?in kültürel farklılıklara rağmen aynı psikolojik yapıyı ölçtü?ünü gösterir.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Orijinal DMI genellikle bir durum-tepki envanteri olup, bireylere çe?itli hipotetik durumlar sunulur ve bu durumlara nasıl tepki verecekleri sorulur. Bu format, bireyin farklı savunma mekanizmaları?n? hangi s?kl?kte kulland???n? belirlemeye olanak tan?r.

Derecelendirme: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir (-). Genellikle Likert benzeri bir ölçek veya zorunlu seçim formatı kullanılır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyonlar (özellikle Uysal'ın çal??mas?nda alkol ba??mlı? hastalar) ve genel yetişkin popülasyonlar?.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonrası ve yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çal??ması, **alkol ba??mlı?s?** tan?sı alm?? bireyleri içermiştir. Bu, ölçe?in psikopatolojik durumlarla ilişkili savunma örüntülerini incelemedeki hassasiyetini arttırmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Bireylerin kendi tepkilerini ve davran?? e?ilimlerini rapor etmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Psikodinamik Kuram, Savunma Stilleri, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik Analizi, Başa Çıkma Mekanizmaları, **Psikometrik** Özellikler, Klinik Değerlendirme Aracı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor.

Ba?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yazma Adresi: Bilinmiyor.

zinler, Ücret ve Test Y?l?

zinler ve Kullanm Ücreti: Ticari kullanm ve telif haklar? bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir. Akademik tez çal??mas? kapsam?nda kullanm genellikle izin gerektirir.

Orijinal Test Y?l? (DMI): 1969 (Gleser & Ihlevich).

Türkçe Uyarlama Y?l?: 1998 (Yüksek lisans tezi yay?n?).

Kaynaklar

Uysal, O. (1998). *Alkol ba??ml?s? hastalarda Ihlevich ve Gleser (?-G) Savunma Mekanizmalar? envanterinin geçerlik güvenirlik çal??mas? (Yüksek lisans tezi)*. Ege Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Orijinal PDF ba?lant?s? sa?lanmam??t?r (-).

Ihlevich ve Gleser Savunma Mekanizmas? Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A??adaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Envanter, bireylere farklı çat??ma durumlar? sunan ve bu durumlara verdikleri tepkileri ölçen bir dizi senaryo içerir.